

چالش‌ها و فرصت‌های اقتصاد ایران در اتاق بازرگانی تبریز بررسی شد

نشست هم‌اندیشی بررسی چالش‌ها و فرصت‌های موجود برای اقتصاد ایران با حضور رئیس اتاق تبریز، رئیس شورای راهبردی مرکز پژوهش‌های اتاق تبریز، اساتید دانشگاه و نمایندگانی از بخش دولتی در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی اتاق بازرگانی تبریز، یونس ژائله؛ رئیس اتاق بازرگانی تبریز، با تاکید بر وجود مشکلات متعدد در جامعه، به خصوص در حوزه اقتصادی، حل مشکلات موجود را نیازمند همراهی دولت و بخش خصوصی دانست.

وی همچنین بر ضرورت توجه جدی به توسعه استان در کنار توسعه کشوری تاکید کرد و افزود: آذربایجان شرقی دارای ظرفیت ویژه ای به نام مس سونگون است، اما تاکنون نتوانسته است از این امتیاز بهره لازم را ببرد، در حال حاضر حقوق معدنی، مالیات و ارزش افزوده ای از مس سونگون عاید استان نمی شود، بنابراین خواسته اصلی ما از دولت، فراهم سازی شرایطی است که استان از این معادن سهم داشته باشد.

ژائله همچنین بر لزوم توجه جدی دولت به احیای دریاچه ارومیه تاکید کرد و افزود: با توجه به کاهش بارندگی ها طی سال های اخیر در استان، تقاضای ما اختصاص هواپیمای بارورسازی ابرها به استان، برای بارور کردن ابرها است، در این زمینه بخش خصوصی نیز آماده همراهی با دولت است.

تحولات جهانی و چالش های اقتصادی ایران در ماه های آینده

سید باقر شریف زاده؛ رئیس شورای راهبردی مرکز پژوهش های اتاق بازرگانی تبریز، با اشاره به شرایط خاص جهانی در هفته های اخیر، گفت: در جنگ جهانی دوم، برخی کشورها طلاهای خود را به فدرال رزرو آمریکا سپردند و خواستار نگهداری آن ها شدند.

وی ادامه داد: یکی از وظایف بانک مرکزی، کنترل تورم، ترغیب رشد اقتصادی، ثبات قیمت و اشتغال زایی است، اما اخیراً کشور آلمان خواستار برداشت ۱۲۳ میلیارد دلار از طلای خود از این بانک شده است.

شریف زاده افزود: اگرچه ممکن است این موضوع به ظاهر بر اقتصاد آمریکا تأثیری نداشته باشد، اما قطعاً آثار خود را بر جای خواهد گذاشت. از جمله این آثار می توان به کاهش ارزش دلار و بی اعتمادی به آمریکا اشاره کرد که موجب برداشت طلا توسط سایر کشورها شده و با ایجاد اثر پروانه‌ای؛ منجر به اثرگذاری بر اقتصاد سایر کشورها خواهد شد که ایران نیز از این تغییرات مصون نخواهد ماند. جنگ تعرفه‌های و کاهش رشد اقتصادی با ایجاد اختلال در زنجیره تامین و نیاز به بازتعریف آن می‌تواند از مهمترین تهدیدات بر اقتصاد جهان و ایران باشد.

وی با اشاره به تصمیمات دولت ترامپ در مورد تغییر تعرفه ها گفت: شاید این تغییرات به ظاهر بر اقتصاد ایران که جزو WTO نیست، تأثیری نداشته باشد، اما قطعاً افزایش ۱۲۵ درصدی تعرفه ها بر اقتصاد ایران از طریق سایر کشورها تأثیر خواهد گذاشت.

این استاد دانشگاه تصریح کرد: ما احتمالاً در ۴ تا ۵ ماه آینده با این مشکلات مواجه خواهیم شد. تجربه نشان داده است که عدم تحلیل شرایط و اقدام در زمان مناسب می‌تواند آثار مخرب بر اقتصاد بر جای بگذارد. به عنوان نمونه در دهه 1380 که منابع ارزی مناسبی در اختیار کشور قرار گرفته بود و عملاً توانایی توسعه زیرساخت‌های و به خصوص زیرساخت‌های انرژی وجود داشت، با بی توجهی به این امر سرمایه گذاری در انرژی صورت نگرفته و امروز دچار ناترازی انرژی هستیم و منابع لازم نیز برای توسعه آن وجود ندارد. این در حالی است که منابع ارزی به دست آمده در دهه 80 شمسی نیز اتلاف شد.

وی ادامه داد: در همین راستا نیز، لازم است همسو با تغییرات اعمال شده در اقتصاد بین الملل، نسخه‌های اقتصادی لازم برای کشور تجویز شود تا در بلندمدت تهدیدات به فرصت تبدیل شوند.

عضو هیئت نمایندگان اتاق تبریز خاطرنشان کرد: تعرفه ی صادرات ایران به آمریکا ۱۰ درصد است و این نرخ برای چین بیشتر از 100 درصد است و در شرایط عادی، اگر سرمایه گذاری چینی به ایران بیاید، این تعرفه فرصت خوبی برای سرمایه گذاری خواهد بود.

شریف زاده در پایان گفت: با ادامه روند فعلی در اقتصاد بین الملل احتمال ائتلاف کشورها در اقتصاد وجود دارد که باید به آن توجه جدی شود. زمانی که ژاپن تلویزیون را صادر می کرد، در منطقه آسیا جنگ تجاری وجود نداشت ولی برای توسعه اقتصاد خود سعی کرد با ایجاد بازار مشترک با همسایگان قدرت اقتصادی خود را افزایش دهد. بنابراین، در شرایط جنگ تجاری آمادگی برای ائتلاف تجاری با همسایگان می‌تواند از فرصت‌های دیگر جنگ تعرفه‌های و ای باشد.

آثار افزایش تعرفه ها بر اقتصاد ایران و جهان

ناصر انزلیچی؛ فعال اقتصادی، در ادامه ی این جلسه گزارشی در قالب پاورپوینت ارائه کرده و خاطرنشان کرد: موضوع افزایش تعرفه ها ممکن است به عنوان اولین جنگ اقتصادی جهان محسوب شود، چرا که چنین اتفاقاتی پیش تر بین کشورهای آمریکا و چین رخ داده است.

وی با اشاره به دلایل احتمالی این تصمیمات توسط آمریکا گفت: دو مورد در گذشته سبب شد تا اقتصاد آمریکا به فکر جهانی سازی اقتصاد باشد که امروزه این امر زیر سوال رفته است. اول، جدا کردن تولید کالا از طراحی آن و ایده جهانی سازی است که کشورهای ثروتمند در زنجیره ارزش رشد کرده و کشورهای فقیر کالاهای ساده تری تولید می کنند. آمریکا به عنوان طراح تولید کالا و سایر کشورها نیز به عنوان تولید کننده آن. امروزه بسیار از کشورها دارای دانش به روز بوده و طراحی کالاها را بر عهده دارند که چین یکی از آن‌هاست.

انزلیچی تاکید کرد: مورد دوم، نیروی کار ارزان است که پیش تر آمریکا آن را در دیگر کشورها جستجو می کرد، اما با ورود نیروی کار مهاجر به آمریکا، این موضوع کار را برای این کشور آسان تر کرده است.

وی خروجی های ملموس واقعی این تصمیم را شامل افزایش احتمال رکود، کاهش محسوس واردات و سفارشات آمریکا و همچنین خروجی های روانی این تعرفه ها، مانند صدور تورم آمریکا به WTO و افت بازارهای مالی، اعلام کرد.

این فعال اقتصادی با بیان اینکه کاهش محسوس صادرات کشورها به آمریکا احتمال رکود تجاری در دنیا را افزایش می دهد، تاکید کرد: اقدامات متقابل طرف های تجاری (چین،

اروپا و ...) و آغاز جنگ های تجاری جهانی از دیگر اثرات این تعرفه ها خواهد بود.

انزلیچی عنوان کرد: موضع سازمان های بین المللی به صورت اساسی دلیل اصلی ایجاد و توسعه سازمان های تجاری و اقتصادی بین المللی بعد از جنگ جهانی دوم بوده است، تا اقتصادها و منافع کشورها در هم تنیده شوند و خطر جنگ های بزرگ کاهش یابد.

وی اضافه کرد: در آخرین مورد، رئیس مرکز تجارت بین الملل بیانیه ای صادر کرده و کشورهای در حال توسعه و کمتر توسعه یافته را به همکاری و تعامل تشویق کرده است، شاید به منظور جلوگیری از آسیب های جنگ های جهانی.

انزلیچی با اشاره به اینکه سازمان های بین المللی معتقدند بزرگ ترین بازندگان این جنگ، اقتصادهای کوچک عضو WTO هستند، ادامه داد: احتمالات آینده چین برای جبران تعرفه های آمریکا و اقدامات متقابل این کشور از جمله سوالات مهمی است.

وی در خصوص موقعیت خاص ایران در این ماجرا بیان کرد: ایران یک کشور در حال توسعه است و بزرگ ترین اتحاد غیرعضو WTO به شمار می رود، بنابراین سرعت تأثیر این موضوع بر کشور از دیگر کشورها کندتر خواهد بود.

انزلیچی درباره تأثیر قطعی این جنگ بر ایران گفت: به جز عراق، تمام شرکای تجاری مهم ما عضو WTO هستند و تنش های اقتصادی در آن ها بر اقتصاد ما نیز تأثیر خواهد گذاشت.

تهدیدها و فرصت ها برای ایران در عصر چین

محمدباقر بهشتی، عضو شورای راهبردی مرکز پژوهش های اتاق تبریز، با اشاره به اینکه چین در حال حاضر کنترل بخش عمده ای از منابع معدنی مهم جهان را در دست دارد، بیان کرد: حدود نیمی از نیکل و لیتیوم جهان در اختیار چین است و پس از آن اوکراین قرار دارد.

وی ادامه داد: در تاریخ دو جنگ جهانی رخ داده که هر دو توسط اروپا آغاز شده است. اروپا ابتدا فکر می کرد که جنگ منافع یک کشور را تأمین می کند، اما بعدها متوجه شد که تأمین منافع با صلح مؤثرتر است.

این استاد دانشگاه بیان کرد: آمریکا از نظر اقتصادی بدون رقیب است و کشوری که از نظر اقتصادی می>shy؛تواند با آمریکا رقابت کند چین است و برای آنکه آمریکا بتواند در عرصه اقتصادی بدون رقیب بماند در حال مقابله با اقتصاد چین است. اتحادیه اروپا نیز قدرت اقتصادی مشابه با چین را دارد. سه کشور آلمان، انگلیس و فرانسه اقتصاد قدرتمندی دارند و در اقتصاد بین الملل می>shy؛توانند رقیب آمریکا باشند. برای آنکه آمریکا بتواند در عرصه اقتصادی بدون رقیب بماند سعی در برهم زدن این اتحاد دارد. تشویق به انگلیس در خروج از اتحادیه اروپا نیز از دلایل این امر است. با وجود آمدن چنین شرایطی در اقتصاد بین الملل و رقابت>shy؛های اقتصادی مختلف با یکدیگر می>shy؛تواند تهدیدات و فرصت>shy؛های متنوعی را برای اقتصاد ایران فراهم آورد. یکی از بزرگ ترین سوالات ما این است که پیامدها و تهدیدات این موضوع برای ایران چه خواهد بود و اگر ضرری وجود دارد، چه اقداماتی باید انجام دهیم تا از آن جلوگیری کنیم؛ و اگر منفعتی دارد، چگونه می توانیم برای آن برنامه ریزی کنیم.

ضرورت حمایت از اقتصاد داخلی: تحلیل تأثیرات جنگ های منطقه ای بر بازارها

حسین اصغریور، عضو شورای راهبردی مرکز پژوهش های اتاق تبریز، با بیان اینکه جنگ تعرفه>shy؛ای آمریکا در راستای تقویت اقتصاد داخلی خودشان است، گفت: تأثیر چنین مسائلی بر اقتصاد داخلی کشور آمریکا و هر کشور در رویکرد کوتاه مدت و بلندمدت قابل بحث است. آمریکا به شدت دارای تراز تجاری منفی (1 تریلیون دلار تراز منفی) است و واردات آن همواره بیشتر از صادرات بوده است. بر همین اساس نیز سعی دارد با اعمال تعرفه بر کالاهای وارداتی، قدرت تولید داخلی را در مقابل واردات افزایش دهد. آثار این سیاست آن است که قیمت کالاها افزایش یافته و منجر به نااطمینانی در اقتصاد آمریکا خواهد شد. بنابراین، تقاضا به سمت دارایی>shy؛های امن خواهد رفت. جنگ منطقه ای یکی از دلایل افزایش قیمت طلا طی این روزها بوده است. در ادامه فدرال رزرو به سمت افزایش نرخ بهره حرکت خواهد کرد. نتیجه این امر رکود اقتصادی برای آمریکا خواهد بود. شواهد نشان می دهد که آمریکا در گذشته نرخ بیکاری 25 درصدی را تجربه کرده است. دلیل این امر نیز تعرفه>shy؛های تجاری بوده است.

وی ادامه داد: این موضوع می تواند منجر به رکود گسترده و تورم شدید در آمریکا شود. بنابراین تغییرات تولید و صادرات آمریکا از یک سو و جنگ تعرفه>shy؛ای با ایجاد تغییرات در مبادی و مقاصد صادراتی از سوی دیگر تهدید و فرصت>shy؛هایی را برای اقتصاد جهان فراهم خواهد کرد. در راستای بررسی آثار این اتفاقات بر اقتصاد ایران لازم است، عمده صادرات و واردات کشورها مورد بررسی قرار گرفته و بر اساس آن برای اقتصاد ایران در راستای مواجهه شدن با این جنگ تعرفه>shy؛ای اقدام شود. به عبارت بهتر، عمده صادرات کشورهایی مانند روسیه، آلمان و اتحادیه اروپا چگونه خواهد بود و اینکه آمریکا چه اقداماتی می تواند انجام دهد و تا چه اندازه پیشروی کند، جای سؤال و بررسی است. استاد اقتصاد دانشگاه تبریز در پایان بیان کرد: به دنبال این تغییرات بازار، بهتر است بررسی کنیم که هر کشور چقدر صادرات داشته و ظرفیت صادرات آن چه تغییری کرده است.

اصغریور افزود: یکی دیگر از کانال>shy؛هایی که جنگ تعرفه ای اقتصاد ایران را با تهدید و فرصت مواجه خواهد کرد، اثرات این جنگ بر قیمت نفت است که اگر بطور دقیق رصد شود، برنامه ریزی مناسبی برای اقتصاد ایران به ارمغان آورده و بهره برداری مناسبی صورت خواهد گرفت.

پیامدهای جنگ تعرفه ای بر تراز تجاری و سیاست های ارزی چین و آمریکا

داود بهبودی، استاد دانشگاه با اشاره به اینکه تراز تجاری آمریکا به صورت منفی شده است، گفت: شریک تجاری عمده ی آمریکا چین است و سیاست>shy؛های ارزی و تعرفه>shy؛ای دو کشور در ایجاد تعادل اقتصادی بین این دو کشور و اقتصاد جهان بسیار تعیین کننده است. سیاست ارزی کشور چین مبتنی بر کاهش ارزش پول ملی است. این سیاست سبب می>shy؛شود که این کشور همواره در صادرات مزیت داشته باشد و یکی از عوامل موفقیت اقتصاد چین است.

وی ادامه داد: در مقابل، سلطه دلار در اقتصاد بین الملل سبب می>shy؛شود که آمریکا بتواند برای مدت طولانی تراز تجاری منفی داشته باشد. به عبارت بهتر، قدرت چاپ دلار توسط آمریکا باعث شده است که این کشور همواره واردات زیاد در مقابل صادرات داشته باشد. نتیجه داشتن سلطه دلار از یک سو و پایین بودن ارزش پول ملی چین در مقابل دلار، قدرت رقابتی چین در مقابل ایالات متحده آمریکا را افزایش می>shy؛دهد و آمریکا درصدد است با افزایش تعرفه به کالاهای چینی به آن واکنش نشان دهد.

بهبودی تأکید کرد: این جنگ تعرفه>shy؛ای می>shy؛تواند باعث شود که سرمایه>shy؛گذاران برای مصون ماندن از تعرفه>shy؛ها در خود آمریکا سرمایه>shy؛گذاری و تولید داشته باشند و این یکی از سیاست>shy؛های بارزی است که آمریکا به دنبال تحقق آن است تا از این طریق میزان تولید و اشتغال خود را افزایش دهد.

وی همچنین اشاره کرد که سرمایه>shy؛گذاری در آمریکا یا سرمایه>shy؛گذاری در کشور ثالثی که دارای نرخ تعرفه پایینی باشد، از جانب کشورهای قدرتمند مثل چین یکی از

سوالات و ابهامات مهم برای اقتصاد بین الملل بوده و بهره برداری از این فرصت و تهدید بسیار حیاتی است.

علی اکبر برق لامع؛ فعال اقتصادی با اشاره به اینکه شرایط فعلی، بهترین و تاریخی ترین فرصت برای ایران است، بیان کرد: ایران می تواند از این فرصت تاریخی ایجاد شده، نهایت استفاده را ببرد.

محمدرضا سلمانی بی شک؛ استاد اقتصاد بین الملل دانشگاه تبریز تاکید کرد: ترامپ با جنگ تعرفه shy&ای، نظم اقتصاد جهانی را دچار تغییر خواهد کرد. نتیجه این امر آن است که حجم تجارت جهانی به شدت کاهش یافته و منجر به رکود جهانی خواهد شد.

وی ادامه داد: آمریکا با جنگ تعرفه shy&ای ریسک تجارت بین المللی را افزایش داده و بی ثباتی را در اقتصاد جهان افزایش خواهد داد. نتیجه این امر آن است که بر عکس گذشته که روابط اقتصادی مبتنی بر کارایی بازار بود، در مرحله جنگ تجاری بر اساس ژئوپلیتیک و ارتباطات سیاسی روابط اقتصادی را تعیین خواهد کرد.

اصغر خلیل پورنهر؛ فعال فرهنگی و اجتماعی اظهار کرد: مرکز مطالعات پژوهش ها فرصتی ارزنده است، وقتی اراده ی یک انسان اجازه می دهد قدمات مبارکی بردارد، باید آن را پیگیری کند.

وی با بیان اینکه تمام تصمیمات اقتصادی باید پیوست داشته باشد، به جایگاه مس و نقش آن در توسعه تاکید و اضافه کرد: سرمایه گذارها دچار استرس، یأس و ناامیدی شده اند، کشور ایران پتانسیل های بسیاری دارد که باید از آن ها نهایت استفاده را داشته باشیم.